

Sygn. akt I ACa 786/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący : SSA Michał Kłos

Sędziowie : S A (...)

del . S O Bożena Rządzińska (spr .)

Protokolant: st. sekr. sąd. Julita Postolska

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2016 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **J. J. (1)**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Prezesowi Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G., Prezesowi Sądu Rejonowego w Wejherowie, Wojewodzie (...), Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie, Prezesowi Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w Gdańsku, Prezesowi Sądu Okręgowego w Gdańsku, Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, Prezesowi Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim, Prezesowi Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku, Prezesowi Sądu Rejonowego w Gdyni, Prezesowi Sądu Rejonowego w Gryficach, Prezesowi Sądu Rejonowego w Sopocie, Prezesowi Sądu Rejonowego w Słupsku, Prezesowi Sądu Rejonowego w Jarosławiu, Prezesowi Sądu Rejonowego w Nowym Sączu, Prezesowi Sądu Okręgowego w Nowym Sączu,**

Prezes owi Sądu Rejonowego Katowice–Wschód w Katowicach , Prezes owi Sądu Okręgowego w Katowicach , Prezes owi Sądu Okręgowego w Elblągu , Prezes owi Sądu Okręgowego w Szczecinie , Prezes owi Sądu Okręgowego w Krakowie , Prezes owi Sądu Apelacyjnego w Krakowie , Prezes owi Sądu Okręgowego

w S. , Prezes owi Sądu Okręgowego w Warszawie , Prezes owi Sądu Okręgowego w Bydgoszczy , Prezes owi Sądu Okręgowego w Toruniu , Prezes owi Sądu Okręgowego w Przemyślu , Prezes owi Sądu Okręgowego w Kielcach , Prezes owi Sądu Okręgowego w Łomży , Prezes owi Sądu Apelacyjnego

w B. , Prezes owi Sądu Okręgowego w Opolu , Prezes owi Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu , Prezes owi Sądu Apelacyjnego w Warszawie i Pierwszemu Prezes owi Sądu Najwyższego

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 11 kwietnia 2016 r. sygn. akt I C 266/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od J. J. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2016 roku Sąd Okręgowy w Sieradzu w sprawie z powództwa J. J. (1) przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa – reprezentowanemu przez Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G., Wojewodę (...), Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, Prezesa Sądu Rejonowego w Wejherowie, Prezesa Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w Gdańsku, Prezesa Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim, Prezesa Sądu Rejonowego Gdańsk - Północ w Gdańsku, Prezesa Sądu Rejonowego w Gdyni, Prezesa Sądu Rejonowego w Gryficach, Prezesa Sądu Rejonowego w Sopocie, Prezesa Sądu Rejonowego w Słupsku, Prezesa Sądu Rejonowego w Jarosławiu, Prezesa Sądu Rejonowego w Nowym Sączu, Prezesa Sądu Rejonowego Katowice - Wschód w Katowicach, Prezesa Sądu Okręgowego w Gdańsku, Prezesa Sądu Okręgowego w Elblągu, Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie, Prezesa Sądu Okręgowego w Katowicach, Prezesa Sądu Okręgowego w Nowym Sączu, Prezesa Sądu Okręgowego w Szczecinie, Prezesa Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, Prezesa Sądu Okręgowego w Toruniu, Prezesa Sądu Okręgowego w Przemyślu, Prezesa Sądu Okręgowego w Kielcach, Prezesa Sądu Okręgowego w Opolu, Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie, Prezesa Sądu Okręgowego w Słupsku, Prezesa Sądu Okręgowego w Łomży, Prezesa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie, Prezesa Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, Prezesa Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o zadośćuczynienie w kwocie 80.000 zł, w pkt. 1 oddalił powództwo, zaś w pkt. 2 nie obciążył powoda J. J. (1) kosztami procesu.

Wydając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wskazał, że J. J. (1) na terenie całego kraju wszczyna liczne postępowania cywilne i administracyjne, w których występuje przeciwko Skarbowi Państwa, konstruując je w podobny sposób. W każdym procesie wskazuje kilka bądź też kilkadziesiąt jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa, z działalnością których wiąże swoje roszczenie. Powód wiąże swoje roszczenie z oddaleniem lub odrzuceniem jego skarg na przewlekłość postępowania. arosław J. jest pozbawiony wolności i przebywa w Zakładzie Karnym w S., nie posiada majątku i dochodów.

Sąd uchylił postanowienie o dopuszczeniu dowodu z zeznań stron i oddalił wnioski powoda o dopuszczenie dowodu z zeznań stron, gdyż powód nie stawił się na posiedzenie wyznaczone przez Sąd Rejonowy w Siedlcach, na którym miał być przesłuchany w trybie art. 299 k.p.c.

Sąd oddalił wnioski powoda o dopuszczenie dowodu z dokumentacji medycznej i z opinii biegłych lekarzy internisty, psychiatry i neurologa, gdyż uznał, że przeprowadzenie tych dowodów jest zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał roszczenie powoda za bezzasadne. Poszukując podstawy prawnej wywiedzonego przez powoda żądania wskazał na treść art. 417 k.c., art. 417¹ k.c., art. 417² k.c., art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. oraz art. 444 k.c. i art. 445 k.c. w zw. z treścią art. 15 i 16 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2004 roku Nr 179, poz.1843 ze zm.). Rozważając każdą ze wskazanych regulacji jako podstawę prawną zgłoszonego przez powoda żądania, Sąd I instancji przyjął, że powód nie wykazał, że orzeczenia wydane w przedmiocie jego skarg na przewlekłość postępowania zostały wydane przez osobę nieuprawnioną i w sposób niezgodny z prawem. Na te okoliczności nie złożył żadnych wniosków dowodowych, nie wskazał na czym polegają błędy w orzekaniu, nie udźwignął zatem ciężaru obowiązku wynikającego z art. 6 kc. Zatem nie może być mowy o odpowiedzialności Skarbu Państwa w rozumieniu przepisu art. 417¹ § 2 k.c. w związku z wydaniem orzeczeń o oddaleniu lub odrzuceniu skarg na przewlekłość postępowania oraz w związku z procedowaniem w sprawach, których te skargi dotyczyły. Niezależnie od powyższego roszczenie powoda z oczywistych względów nie znajduje również uzasadnienia w przepisach art. 417¹ § 1, 3 i 4 k.c. Nie sposób uznać, iż powód domaga się naprawienia szkody wyrządzonej przez wydanie aktu normatywnego w myśl przepisu art. 417¹ § 1 k.c., czy przez niewydanie orzeczenia lub decyzji w myśl przepisu art. 417¹ § 3 k.c. Podobnie należy wykluczyć przepis art. 417¹ § 4 k.c.,

gdyż w ustalonym stanie faktycznym nie ma mowy o niewydaniu aktu normatywnego, o którym mowa w tym przepisie. Żądanie powoda nie znajduje również podstawy w treści art. 417 §1 k.c., gdyż brak jest przesłanki bezprawności, co w konsekwencji determinuje brak podstaw odpowiedzialności Skarbu Państwa w oparciu o powyższą regulację prawną.

Z braku przesłanki bezprawności, żądanie powoda nie znajduje uzasadnienia także w świetle art. 448 k.c. w zw. art. 24 k.c., nie zostało bowiem wykazane przez powoda naruszenie jakiegokolwiek jego dobra osobistego.

Podstawy roszczenia pozwu nie stanowi również przepis art. 417² k.c., gdyż przez zgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej nie została wyrządzona szkoda na osobie powoda, a ponadto zasady słuszności nie przemawiają za uwzględnieniem powództwa, gdyż powód inicjuje szereg postępowań, składa wiele wniosków, czym sam przyczynia się do długiego procedowania sądów i organów administracyjnych.

Zważywszy, że Skarb Państwa nie wyrządził powodowi szkody w postaci uszkodzenia

ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, brak odpowiedzialności w świetle art. 444 § 1 k.c. w

zw. z art. 445 § 1 k.c.

Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c., z uwagi na trudną sytuację finansową i majątkową powoda, który nie posiada majątku i dochodu.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł powód.

Skarżący zarzucił rozstrzygnięciu, że jest nietrafne z powodu naruszenia prawa materialnego i procesowego.

Skarżący argumentował, że nie miał możliwości brania udziału w procesie i nie przyznano mu pełnomocnika z urzędu, co skutkowało nieważnością postępowania. Poza tym, w ocenie skarżącego, Sąd pierwszej instancji oparł się wyłącznie na odpowiedzi na pozew pozwanego, nie odnosząc się do materiału dowodowego, takiego jak zeznania powoda, akta spraw, dokumentacja lekarska, opinie biegłych. Apelujący podniósł również, że obciążenie go kosztami procesu jest przedwczesne i niezrozumiałe i stanowi brak rozważenia art. 102 k.p.c.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o oddalenie wywiedzionego środka zaskarżenia oraz zasądzenie na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego, znajdujących oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i trafnie określił konsekwencje prawne z nich wynikające. Ustalenia faktyczne jak i ich ocenę jurydyczną Sąd Apelacyjny w pełni podziela, przyjmując za własne.

Chybiony jest zarzut nieważności postępowania poprzez pozbawienie powoda możliwości działania. Powód był skutecznie zawiadamiany o wszystkich terminach rozpraw, bowiem jego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu został prawomocnie oddalony. Rozpoznając zażalenie na postanowienie o odmowie udzielenia pomocy z urzędu, Sąd Apelacyjny wskazał, że powód nie wykazał potrzeby ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu, podejmowane przez powoda czynności procesowe nie wskazywały na jego nieporadność, a lektura samodzielnie sporządzanych pism procesowych nie pozwalała kwestionować poglądu, że skarżący potrafi w zrozumiały i poprawny sposób przedstawić swoje stanowisko procesowe oraz wykazał orientację w regulach rządzących procesem cywilnym. Skarżący w sposób niezwykle intensywny korzystał z przysługujących mu instytucji procesowych.

W tym stanie rzeczy brak jest jakichkolwiek postaw do twierdzenia, że w przedmiotowej sprawie zaistniały przesłanki opisane dyspozycją art. 379 pkt 5 k.p.c.

Zgodzić należy się z Sądem I instancji, że powód nie wykazał zasady odpowiedzialności pozwanych. Mając na uwadze, że J. J. (1) jako zdarzenie szkodzące wskazuje przewlekłość w rozpoznawaniu jego spraw i oddalenie bądź odrzucenie skarg w tym zakresie, Sąd Okręgowy podkreślił, że w niniejszej sprawie niesporne było, iż nie wydano w przedmiotowych sprawach prejudykatów, które stwierdzałyby niezgodność z prawem kwestionowanych przez powoda orzeczeń sądowych, co wyklucza możliwość przypisania odpowiedzialności deliktowej w zakresie objętym żądaniem pozwu.

Skoro nie została wykazana przesłanka bezprawności działania pozwanych, brak było podstaw do dopuszczenia dowodu z opinii biegłych, bowiem dowody te nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, były zbędne (art. 227 k.p.c.).

Rację ma Sąd I instancji, że powód domagając się odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa, nie przedstawił żadnych okoliczności uzasadniających przyjęcie bezprawności działania lub zaniechania sprawcy przy wykonywaniu władzy publicznej, szkody oraz normalnego z związku przyczynowego pomiędzy bezprawnym zachowaniem sprawcy a szkodą.

Zgodzić należy się z Sądem Okręgowym i w tym zakresie, że brak jest podstawy do przyjęcia odpowiedzialności pozwanych na zasadzie art. 417 § 1 k.c., bowiem działania organów sądowych i administracyjnych objętych niniejszym postępowaniem nie miały charakteru bezprawnego i nawet przy hipotetycznym założeniu, że doszło do pogorszenia się stanu zdrowia J. J. (1) z uwagi na tok kilkudziesięciu postępowań inicjowanych przez samego powoda, to taki ewentualny uszczerbek na zdrowiu i tak nie uzasadnia zasądzenia jakiegokolwiek kwoty na rzecz powoda, bowiem nie przemawiają za tym zasady słuszności – powód takich szczególnych okoliczności, które dotyczyłyby jego osoby nie wykazał. Apelujący, istotnie ma ograniczoną możliwość funkcjonowania w społeczeństwie, ale jest to wynikiem tego, że odbywa długoletnią karę pozbawienia wolności za popełnione przestępstwo, a nie następstwem czynności podejmowanych przez sądy na skutek dziesiątek spraw inicjowanych przez powoda.

W badanej sprawie nie wykazano również przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa w świetle zreferowanych przez Sąd I instancji pozostałych podstaw prawnych. Powód nie udowodnił, a nawet nie przywołał twierdzeń na okoliczność ustalenia, jaką szkodę poniósł na skutek ewentualnego bezprawnego działania pozwanego. Ogólnikowe sformułowanie, że pogorszył się stan zdrowia powoda i żądanie z tego tytułu zadośćuczynienia w kwocie 80.000 zł nie uprawnia do zaaprobowania forsowanego stanowiska. Nadto, jak ustalił Sąd Okręgowy, powód prowadzi setki procesów na terenie całego kraju. Jeżeli zatem, jak twierdzi J. J. (1), jego stan zdrowia uległ pogorszeniu, to nie sposób jest ustalić związku przyczynowo-skutkowego między tą okolicznością a sytuacjami opisanymi w pozwie. Co więcej, sam powód jest inicjatorem tych procesów. Niewątpliwie proces sądowy dla przeciętnego obywatela jest pewnego rodzaju obciążeniem i ma wpływ na jego funkcjonowanie. Sama konieczność jego prowadzenia może negatywnie wpływać na stan zdrowia. Jednakże w przypadku powoda, trudno taki wniosek wysnuć, w sytuacji, gdy od już co najmniej kilku lat prowadzi on permanentnie liczne procesy, które następnie stanowią podstawę faktyczną do prowadzenia kolejnych procesów.

Zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie podnosi się, że naruszenie dobra osobistego (art. 23 k.c.) rozpatrywać należy tylko w granicach przeciętnych ocen społecznych, a nie indywidualnego odczucia osoby domagającej się ochrony. Powód w sprawie niniejszej w sposób wybitnie subiektywny poszukuje związku między stanem swojego zdrowia a działaniami organów państwa, które determinowane są faktycznym nadużywaniem przez powoda uprawnień procesowych poprzez podejmowanie czynności oczywiście bezpodstawnych. Nie jest bowiem realizowaniem prawa do sądu uporczywe wszczynanie postępowań, których przedmiotem są roszczenia i żądania będące w odbiorze racjonalnie rozumującej osoby a limine oczywiście niezasadne.

Nieporozumieniem należy nazwać kolejny zarzut powoda, dotyczący obciążenia go przedwcześnie kosztami postępowania w sytuacji, gdy Sąd Okręgowy zastosował instytucję przewidzianą w art. 102 k.p.c. i nie obciążył powoda kosztami procesu.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda, jako bezzasadną.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyrażonej w art. 98 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik sporu w związku z art. 99 k.p.c. Wysokość kosztów ustalono na podstawie § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r. poz. 1800) oraz w związku z art. 11 ust. 3 ustawy z 8 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 1313 ze zm.) zasądając od powoda zwrot kosztów zastępstwa procesowego w stawce podstawowej na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest podstaw do odstąpienia od powyższej zasady, gdy się zważy, że skarżący wytaczając ogromne ilości postępowań sądowych nie mających żadnego merytorycznego uzasadnienia generuje koszty postępowania strony przeciwnej, nie liczy się ze skutkami procesowymi swych działań, ponawia wielokrotnie te same wnioski procesowe, mimo udzielanych mu informacji i pouczeń. Stan zdrowia pozwala mu zaś na odbywanie kary pozbawienia wolności. W konsekwencji, w ocenie Sądu Apelacyjnego nie zachodziły in casu jakiegokolwiek podstawy do zastosowania art. 102 k.p.c., czy to w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, jak i Sądem drugiej instancji. Sam fakt zwolnienia strony od kosztów sądowych nie jest ku temu wystarczającym argumentem.